

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobkyně: **R. P.**, zast. Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské nám. 2, Praha 1, zast. Mgr. Tomášem Zlesákem, advokátem, se sídlem Revoluční 1, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2011, č. j. 4 Ad 37/2010 - 114,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové, **se přizná vá** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 960 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 10. 2009, č. j. MHMP 708320/2009, bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 ze dne 12. 8. 2009, č. j. 9140/2009/AAL, kterým podle § 49 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“) nebyl žalobkyni přiznán příspěvek na živobytí. V odůvodnění tohoto rozhodnutí o odvolání žalovaný uvedl, že žalobkyně byla dne 27. 7. 2009 vyzvána, aby v osmidenní lhůtě

předložila vyplněný doklad „Informace o užívaném bytu“, nájemní smlouvu, doklad o zaplacení nájmu, doklad o zaplacení poplatků za elektrickou energii a plyn, faktury za elektrickou energii a plyn, potvrzení o podání žádosti o příspěvek na bydlení a správně vyplněný formulář o výši měsíčních příjmů. Současně byla upozorněna, že v případě nedodání těchto dokladů bude podle § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi její žádost o příspěvek na živobytí zamítnuta. Žalobkyně však ve stanovené lhůtě správnímu orgánu požadované doklady nepředložila. Z protokolu o ústním jednání ze dne 27. 7. 2009 navíc vyplývá, že žalobkyně odmítla správnímu orgánu uvést, kde se zdržuje a kam chodí spát, ačkoliv jí bylo vysvětleno, že bez této informace není možné žádost o dávku hmotné nouze zpracovat. Podle § 72 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi totiž musí být k žádosti o příspěvek na živobytí předložen doklad o výši příjmu žadatele v rozhodném období, doklad o výši nájemného a o výši pravidelných úhrad za služby bezprostředně spojené s užíváním bytu, popřípadě o výši obdobných nákladů spojených s vlastnickou formou bydlení, doklad o výši úhrady za dodávku elektrické energie a plynu, popřípadě dalších druhů paliv. Žalobkyně tedy podle žalovaného ve stanovené lhůtě ve smyslu § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi neosvědčila skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi, a proto podle odstavce pátého téhož ustanovení byla žádost o přiznání příspěvku na živobytí zamítnuta.

Rozhodnutím žalovaného ze dne 26. 10. 2009, č. j. MHMP 719440/2009, bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 ze dne 12. 8. 2009, č. j. 9153/2009/AAL, kterým podle § 66, § 33 odst. 1 a 3 a § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi nebyl žalobkyni přiznán doplatek na bydlení. V odůvodnění tohoto rozhodnutí o odvolání žalovaný uvedl, že žalobkyně byla dne 27. 7. 2009 vyzvána, aby v osmidenní lhůtě předložila vyplněný doklad „Informace o užívaném bytu“, nájemní smlouvu, doklad o zaplacení nájmu, doklad o zaplacení poplatků za elektrickou energii a plyn, faktury za elektrickou energii a plyn, potvrzení o podání žádosti o příspěvek na bydlení a správně vyplněný formulář o výši měsíčních příjmů. Současně byla upozorněna, že v případě nedodání těchto dokladů bude podle § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi její žádost o doplatek na bydlení zamítnuta. Žalobkyně však ve stanovené lhůtě správnímu orgánu požadované doklady nepředložila. Z protokolu o ústním jednání ze dne 27. 7. 2009 navíc vyplývá, že žalobkyně odmítla správnímu orgánu uvést, kde se zdržuje a kam chodí spát, ačkoliv jí bylo vysvětleno, že bez této informace není možné žádost o dávku hmotné nouze zpracovat. Dále podle § 72 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi musí být k žádosti o doplatek na bydlení přiložen doklad o tom, že byt je užíván na základě nájemní smlouvy nebo na základě vlastnictví k nemovitosti, doklad o podlahové ploše bytu, doklad o tom, že žadatel pobírá příspěvek na bydlení, popřípadě sdělení, že na příspěvek na bydlení nevzniká žadateli nárok, doklad o výši nájemného a o výši obdobných nákladů spojených s vlastnickou formou bydlení a doklad o výši úhrady za dodávku elektrické energie a plynu, popřípadě dalších druhů paliv. Žalobkyně tedy podle žalovaného ve stanovené lhůtě ve smyslu § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi neosvědčila skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi, a proto podle odstavce pátého téhož ustanovení byla žádost o přiznání doplatku na bydlení zamítnuta.

Konečně rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 10. 2009, č. j. MHMP 719458/2009, bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 ze dne 12.

8. 2009, č. j. 9154/2009/AAL, kterým podle § 2 odst. 5 a § 36 odst. 1 písm. b) o pomoci v hmotné nouzi nebyla žalobkyni přiznána dávka mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytných nebo odůvodněných nákladů. V odůvodnění rozhodnutí o odvolání žalovaný uvedl, že žalobkyně podala žádost o tuto dávku pomoci v hmotné nouzi kvůli tomu, že ve snaze nalézt pracovní uplatnění vhodné pro její zdravotní stav pracuje jako dobrovolnice u nevidomých a žádá o úhradu rekvalifikačního kurzu pořádaného Sjednocenou organizací nevidomých a slabozrakých ČR, jehož předpokládaná výše činí 4998 Kč a kterou prozatím platí z vlastních prostředků v částce 800 Kč měsíčně. Úhradu rekvalifikačního kurzu však nelze považovat za náklady spojené s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby, za náklady na základní vybavení domácnosti ani za náklady související se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte ve smyslu § 2 odst. 5 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Žalobkyni tak podle žalovaného nelze z důvodu vzniku nákladu na úhradu rekvalifikačního kurzu považovat za osobu v hmotné nouzi, a proto jí nevznikl nárok na dávku mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytných nebo odůvodněných nákladů.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 10. 3. 2011, č. j. 4 Ad 37/2010 - 114, žalobu proti všem třem shora uvedeným rozhodnutím žalovaného jako nedůvodnou zamítl.

V odůvodnění tohoto rozsudku soud ve vztahu k rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 10. 2009, č. j. MHMP 708320/2009, a ze dne 26. 10. 2009, č. j. MHMP 719440/2009, uvedl, že osoba žádající o dávku pomoci v hmotné nouzi musí doložit výši příjmů a náklady na bydlení, které tvoří výše nájemného a úhrada spotřeby energií. Žalobkyně však nedostatečným způsobem doložila výši příjmů a nedoložila žádné doklady týkající se nájemného, popřípadě úhrady za energie vynaložené v souvislosti s užíváním bytu. Navíc ani neuvedla, kde se zdržuje, jak vyplývá z protokolu o ústním jednání ze dne 27. 7. 2009. Žalobkyně tedy nedoložila skutečnosti, které jsou rozhodné pro posouzení nároku na příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení, a proto žalovaný podle soudu postupoval v souladu s § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, když jí tyto dávky nepřiznal.

Ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2009, č. j. MHMP 719458/2009, soud uvedl, že mimořádná okamžitá pomoc je fakultativní dávkou. Již z jejího názvu je zřejmé, že se jedná o mimořádnou pomoc, která je poskytována v případě mimořádné události, která osobě v hmotné nouzi nebo osobě postižené živelnou nebo jinou pohromou způsobí mimořádné výdaje. V případě žalobkyně však nelze konstatovat, že by se jednalo o mimořádný nečekaný nebo nezbytný výdaj. Žalobkyně měla možnost před nástupem do kvalifikačního kurzu uvážit, zda má dostatek prostředků na jeho úhradu.

Proti tomuto rozsudku podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonem stanovené lhůtě kasační stížnost.

Stěžovatelka v kasační stížnosti a v jejím doplnění namítla, že soud do odůvodnění napadeného rozsudku ve své podstatě převzal argumentaci žalobou napadených rozhodnutí žalovaného.

Dále stěžovatelka ve vztahu k rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 10. 2009, č. j. MHMP 708320/2009, a ze dne 26. 10. 2009, č. j. MHMP 719440/2009, stejně jako

v žalobě namítla, že správnímu orgánu doložila ve stanovené lhůtě veškeré skutečnosti rozhodné pro příspěvek na živobytí i pro doplatek na bydlení ve smyslu příslušných ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi. Navíc správním orgánům obou stupňů jsou její osobní, majetkové a výdělkové poměry dostatečně známy z jejich rozhodovací činnosti, neboť tyto poměry jim opakovaně dokladovala a dokládá i v současné sobě. Podle názoru stěžovatelky tak nebyly splněny podmínky pro zamítnutí její žádosti o přiznání příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení.

Konečně ve vztahu k rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2009, č. j. MHMP 719458/2009, stěžovatelka stejně jako v žalobě namítla, že splňuje podmínky pro přiznání dávky mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytných a odůvodněných nákladů, za něž lze považovat náklady spojené s účastí na kvalifikačním kurzu, neboť vzhledem ke svým osobním a majetkovým poměrům si tyto náklady nemohla hradit z vlastních prostředků. Navíc ji bylo možné považovat za osobu v hmotné nouzi ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Podle tohoto ustanovení totiž může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat za osobu v hmotné nouzi též osobu, která nesplňuje podmínky uvedené v odstavci druhém tohoto ustanovení, avšak v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením. S tímto tvrzením se soud v odůvodnění napadeného rozsudku dostatečně nevypořádal.

S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2011, č. j. 4 Ad 37/2010 - 114, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 2 a 3 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelkou v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Žadatel o dávku pomoci v hmotné nouzi je podle § 49 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi povinen osvědčit skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi, na její výši nebo výplatu. Nesplní-li žadatel o dávku tuto povinnost ve lhůtě stanovené příslušným orgánem pomoci v hmotné nouzi, může být podle odstavce pátého téhož ustanovení po předchozím upozornění žádost o dávku zamítnuta. Skutečnosti rozhodné pro nárok na dávku a na její výši se v řízení o dávkách pomoci v hmotné nouzi osvědčují především doklady, které musejí být přiloženy k žádosti o dávku.

U stěžovatelky jako u samostatně posuzované osoby musely být k žádosti o příspěvek na živobytí podle § 72 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi přiloženy tyto doklady:

a) doklady o výši příjmu žadatele v rozhodném období,

b) doklad o výši nájemného a o výši pravidelných úhrad za služby bezprostředně spojené s užíváním bytu, popřípadě o výši obdobných nákladů spojených s vlastnickou formou bydlení,
c) doklad o výši úhrady za dodávku elektrické energie a plynu, popřípadě dalších druhů paliv.

K žádosti o doplatek na bydlení pak stěžovatelka musela podle § 72 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi přiložit tyto doklady:
a) doklad o tom, že byt je užíván na základě nájemní smlouvy nebo na základě vlastnictví k nemovitosti a doklad o podlahové ploše bytu,
b) doklad o tom, že žadatel pobírá příspěvek na bydlení, popřípadě sdělení, že na příspěvek na bydlení nevzniká žadateli nárok (§ 33 odst. 2),
c) doklad o výši nájemného a o výši pravidelných úhrad za služby bezprostředně spojené s užíváním bytu, popřípadě o výši obdobných nákladů spojených s vlastnickou formou bydlení,
d) doklad o výši úhrady za dodávku elektrické energie a plynu, případně dalších druhů paliv.

Z obsahu správního spisu však vyplývá, že stěžovatelka podala dne 15. 7. 2009 žádost o příspěvek na živobytí a žádost o doplatek na bydlení. K nim připojila vyplněný formulář „Doklad o výši měsíčních příjmů“ spolu s potvrzeními o výši jejich příjmů od jednotlivých zaměstnavatelů za dobu od 1. 4. 2009 do 30. 6. 2009. Dále stěžovatelka k těmto žádostem připojila formulář „Informace o užívaném bytu“, v němž však vyplnila pouze své osobní údaje a údaj o adrese bytu. Ve formuláři nazvaném jako „Prohlášení o celkových sociálních a majetkových poměrech“ pak stěžovatelka nejprve uvedla, že nemá nemovitý majetek, poté v něm bez bližší specifikace zaškrtla kolonku „Nemovitosti sloužící k bydlení nebo k rekreaci“ a následně uvedla, že nemá movitý majetek a nemá ani uzavřenu smlouvu o stavebním spoření a o kapitálovém životním pojištění.

Při ústním jednání ze dne 27. 7. 2009 prvoinstanční orgán pomoci v hmotné nouzi poukázal na chybně potvrzené příjmy na tiskopisu „Doklad o výši měsíčních příjmů“. Především však stěžovatelce sdělil, že pro posouzení nároku na příspěvek na živobytí a na doplatek na bydlení je třeba doplnit potřebné informace a předložit zcela vyplněný formulář „Informace o užívaném bytu“, nájemní smlouvu, doklad o výši a zaplacení nájmu, doklad o zaplacení poplatků za elektrickou energii a plyn, faktury za elektrickou energii a plyn, potvrzení o podání žádosti o příspěvek na bydlení. Stěžovatelka přitom vzala na vědomí, že do 8 dnů ode dne zapsání protokolu o ústním jednání ze dne 27. 7. 2009 doloží vyžádané doklady a v případě jejich nedodání bude podle § 49 zákona o pomoci v hmotné nouzi žádost o dávku zamítnuta. Stěžovatelka však v této lhůtě ani později požadované doklady nepředložila a dokonce při ústním jednání ze dne 27. 7. 2009 prohlásila, že odmítá uvést, kde se zdržuje a kam chodí spát, neboť správnímu orgánu do toho nic není. Navíc ze zápisu o sociálním šetření ze dne 28. 7. 2009 vyplývá, že na zvoncích a poštovních schránkách panelového domu, jehož adresu stěžovatelka zmínila ve formuláři „Informace o užívaném bytu“, není uvedeno příjmení stěžovatelky ani jeho zkratka.

Stěžovatelka tedy ve správním řízení předložila doklady o výši svých příjmů, z nichž by i přes určité formální nedostatky pravděpodobně mohl být zjištěn její příjem podle § 9 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pro účely nároku na příspěvek na živobytí a jeho výše se však takový příjem snižuje o odůvodněné náklady na bydlení [srov. § 9 odst. 2, § 21 odst. 1, § 23 písm. a)] a § 34 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Odůvodněné náklady na bydlení představují i jednu veličinu při posuzování nároku na doplatek na bydlení a jeho výše, jak vyplývá z § 33 odst. 1 písm. a) a § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Jestliže tedy stěžovatelka nepředložila žádné doklady vztahující se k užívanému bytu, nebylo možné stanovit výši jejich odůvodněných nákladů na bydlení a tím ani rozhodnout o jejích nárocích na příspěvek na živobytí a na doplatek na bydlení. Další podmínkou nároku na doplatek na bydlení a veličinou užívanou při stanovení jeho výše je podle § 33 odst. 3 a § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi získání nároku na příspěvek na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře a výše tohoto příspěvku. Absence dokladů vztahujících se k příspěvku na bydlení je tak dalším důvodem nemožnosti posouzení splnění podmínek pro doplatek na bydlení.

Stěžovatelka tedy neosvědčila skutečnosti rozhodné pro nároky na příspěvek na živobytí a na doplatek na bydlení a na jejich výši a v důsledku toho nemohly být žádosti o poskytnutí těchto dávek náležitě posouzeny. Na tomto závěru by nemohla nic změnit ani případná znalost osobních, majetkových a výdělkových poměrů, kterou by orgány pomoci v hmotné nouzi získaly v jiných řízeních o dávce pomoci v hmotné nouzi. Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem pro účely posuzování vzniku nároku na dávku pomoci v hmotné nouzi, je totiž podle § 10 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi období 3 kalendářních měsíců předcházejících měsíci, v němž byla uplatněna žádost o dávku, takže v dané věci muselo být vycházeno z aktuální situace stěžovatelky. Z těchto důvodů orgán pomoci v hmotné nouzi postupoval v souladu s § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi, když po předchozím upozornění příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení stěžovatelce nepřiznal.

Žalovaný přitom v odůvodnění rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutím o nepřiznání příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení uvedl všechny v úvahu přicházející relevantní důvody pro nutnost postupu podle § 49 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Proto Městskému soudu v Praze nelze vytknout, že v odůvodnění napadeného rozsudku tyto důvody zopakoval a dospěl k závěru o správnosti nepřiznání obou dávek pomoci hmotné nouzi.

Nejvyšší správní soud tedy stížnostním námitkám, které se vztahují k rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 10. 2009, č. j. MHMP 708320/2009, a ze dne 26. 10. 2009, č. j. MHMP 719440/2009, nepřiznal důvodnost.

Dále z obsahu správního spisu vyplývá, že stěžovatelka dne 15. 7. 2009 podala též žádost o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytných nebo odůvodněných nákladů.

Podle § 36 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi má nárok na mimořádnou okamžitou pomoc

a) osoba uvedená v § 2 odst. 3,

b) osoba uvedená v § 2 odst. 4 a 5, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi,
c) osoba uvedená v § 2 odst. 6, pokud je považována za osobu v hmotné nouzi.

Osoba se podle § 2 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob
a) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24), přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejích základních životních podmínek je tak ohroženo, nebo
b) dosahuje sám nebo spolu s příspěvkem na živobytí podle § 4 odst. 1 písm. a) částek živobytí, ale nepostačuje k zabezpečení odůvodněných nákladů na bydlení (§ 34) a služby s bydlením bezprostředně spojené.

Podle § 2 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi se osoba považuje za osobu v hmotné nouzi též, jestliže nesplňuje podmínky uvedené v odstavci 2, avšak s přihlédnutím k jejím příjmům, celkovým sociálním a majetkovým poměrům jí hrozí vážná újma na zdraví.

Za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi podle § 2 odst. 4 téhož zákona považovat též osobu, kterou postihne vážná mimořádná událost a její celkové sociální a majetkové poměry jsou takové, že jí neumožňují překonat nepříznivou situaci vlastními silami; vážnou mimořádnou událostí se rozumí zejména živelná pohroma (například povodeň, vichřice a vyšší stupně větrné pohromy, zemětřesení), požár nebo jiná destruktivní událost, ekologická nebo průmyslová havárie.

Podle § 2 odst. 5 zákona o pomoci v hmotné nouzi za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která nemá vzhledem k příjmům a celkovým sociálním a majetkovým poměrům dostatečné prostředky:
a) k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, spojeného zejména se zaplacením správního poplatku při prokázané ztrátě osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu, nebo
b) na úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby a na základní vybavení domácnosti a odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte.

Konečně podle § 2 odst. 6 téhož zákona za osobu v hmotné nouzi může orgán pomoci v hmotné nouzi považovat též osobu, která v daném čase, s ohledem na neuspokojivé sociální zázemí a nedostatek finančních prostředků nemůže úspěšně řešit svoji situaci a je ohrožena sociálním vyloučením, jestliže zejména:
a) je propuštěna z výkonu zabezpečovací detence, z výkonu vazby nebo z výkonu trestu odnětí svobody, nebo
b) je po ukončení léčby chorobných závislostí propuštěna ze zdravotnického zařízení, psychiatrické léčebny nebo léčebného zařízení pro chorobné závislosti, nebo
c) je propuštěna ze školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy nebo z pěstounské péče po dosažení zletilosti, respektive v 19 letech, nebo

d) nemá uspokojivě naplněny životně důležité potřeby vzhledem k tomu, že je osobou bez přístřeší, nebo
e) je osobou, jejíž práva a zájmy jsou ohroženy trestnou činností jiné osoby.

Stěžovatelka v žádosti o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytných nebo odůvodněných nákladů uvedla, že ve snaze nalézt pracovní uplatnění vhodné pro svůj zdravotní stav si jako dobrovolnice u nevidomých z vlastních mizivých prostředků zajistila ve splátkách po 800 Kč měsíčně kvalifikační kurs u Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých ČR. Předpokládanou výši nákladů vyčíslila stěžovatelka na 4998 Kč. Cílem tohoto kvalifikačního kurzu přitom bylo podle vyjádření Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých ČR, založeného ve správním spise na čl. 4, získání plné kvalifikace pro výkon povolání pracovníka v sociálních službách a získání uceleného přehledu o problematice zdravotního postižení. V daném případě se tedy stěžovatelka dovolávala okamžité pomoci k úhradě jednorázového výdaje, který považovala za nezbytný a na něhož neměla vzhledem k celkovým a majetkovým poměrům dostatečné prostředky.

Důvody pro poskytnutí mimořádné okamžité pomoci na úhradu nezbytných nebo odůvodněných nákladů jsou stanoveny v § 2 odst. 5 písm. a) a b) zákona o pomoci v hmotné nouzi, jak již bylo zmíněno. Výdaje související s účastí stěžovatelky na uvedeném kvalifikačním kurzu však nelze pod toto ustanovení podřadit, neboť nepředstavují jednorázový výdaj spojený zejména se zaplacením správního poplatku při prokázané ztrátě osobních dokladů, při vydání duplikátu rodného listu nebo dokladů potřebných k přijetí do zaměstnání, s úhradou jízdného v případě ztráty peněžních prostředků, a v případě nezbytné potřeby s úhradou noclehu, nebo úhradu nákladů spojených s pořízením nebo opravou nezbytných základních předmětů dlouhodobé potřeby a na základní vybavení domácnosti a odůvodněných nákladů souvisejících se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřeného dítěte. O žádný takto zákonem vymezený či obdobný nezbytný výdaj se totiž v případě stěžovatelky nejednalo a nelze jí proto pokládat za osobu nacházející se v hmotné nouzi ve smyslu citovaného ustanovení.

Stěžovatelkou uvedený jednorázový výdaj nepředstavuje ani důvod pro přiznání mimořádné okamžité pomoci podle § 2 odst. 3 a 4 zákona o pomoci nouzi, neboť jí neposkytnutím jednorázové peněžní částky k úhradě kvalifikačního kurzu s přihlédnutím k jejím příjmům, celkovým sociálním a majetkovým poměrům nehrozí vážná újma na zdraví. Rovněž se nejedná o vážnou mimořádnou událost v podobě živelní pohromy, požáru či jiné destruktivní události, ekologické nebo průmyslové havárii. Za takovou událost přitom není možné v žádném případě pokládat kvalifikační kurz, byť směřuje k získání předpokladů pro práci s osobami se zdravotním postižením, neboť tento kurs byl předem plánovaný, stěžovatelka se na něho sama dobrovolně přihlásila a mohla tudíž uvážit, zda je schopna si ho financovat.

Stěžovatelkou uvedený důvod nespadá ani pod výčet životních událostí uvedených v § 2 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi, při nichž je též možno pokládat osobu za osobu nacházející se v hmotné nouzi a přiznat jí mimořádnou okamžitou pomoc.

Jelikož okolnosti uváděné stěžovatelkou nelze podřadit pod žádný z výše uvedených důvodů, je již bezpředmětné zabývat se tím, zda stěžovatelka byla osobou nacházející se v hmotné nouzi a splnila tak další podmínku pro nárok na mimořádnou okamžitou pomoc uvedenou v § 36 odst. 1 písm. b), c) zákona o pomoci v hmotné nouzi.

Dále je nutné uvést, že účelem mimořádné okamžité pomoci jakožto dávky pomoci v hmotné nouzi není úhrada nákladů na zvýšení kvalifikace, nýbrž řešení náhlé a nepředvídatelné negativní životní situace, se kterou se není osoba s ohledem na své sociální a majetkové poměry schopna vypořádat. Účast stěžovatelky na kvalifikačním kursu však takový důvod nepředstavuje.

Nejvyšší správní soud dodává, že si je vzhledem k obsahu správního a soudního spisu vědom toho, že se stěžovatelka nachází v nepříliš dobré sociální situaci a že jí činilo vážné obtíže hradit náklady na kvalifikační kurz z vlastních prostředků. Jak však již bylo zdůvodněno výše, zákon o pomoci v hmotné nouzi neumožňuje stěžovatelce z důvodu, který v posuzované věci uvedla, přiznat mimořádnou okamžitou pomoc. Ta totiž není určena pro úhradu nákladů na akci, jíž se stěžovatelka zúčastnila.

Z uvedených důvodů orgán pomoci v hmotné nouzi postupoval v souladu s § 2 a § 36 zákona o pomoci v hmotné nouzi, když mimořádnou okamžitou pomoc stěžovatelce nepřiznal.

Městský soud v Praze v odůvodnění napadeného rozsudku uvedl nad rámec odůvodnění příslušného žalobou napadeného rozhodnutí úvahu, podle níž je již z názvu uvedené dávky zřejmé, že se poskytuje pouze při mimořádné události a že stěžovatelce žádný nečekaný výdaj nevznikl, neboť před nástupem do kvalifikačního kurzu mohla zvážit, zda má na jeho úhradu dostatek prostředků. Napadenému rozsudku proto nelze vytknout, že pouze zopakovalo argumentaci učiněnou v příslušném rozhodnutí žalovaného o odvolání. Rovněž tak nelze shledat pochybení v tom, že Městský soud v Praze pominul § 2 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi, neboť stěžovatelka podala žádost o mimořádnou okamžitou pomoc na úhradu nezbytných nebo odůvodněných nákladů, kterou je nutné podřadit pod odstavec pátý téhož ustanovení.

Nejvyšší správní soud se tedy neztotožnil ani se stížnostními námitkami, které se vztahují k rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 10. 2009, č. j. MHMP 719458/2009.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně v souladu s § 120 a § 60 odst. 1 a 2 nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatelka v něm neměla úspěch a správnímu orgánu takové právo ve věcech pomoci v hmotné nouzi nepřísluší.

Dále Nejvyšší správní soud přiznal ustanovené zástupkyni stěžovatelky odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů v celkové výši 960 Kč, která se skládá z částky 500 Kč za jeden úkon právní služby [doplnění kasační stížnosti ze dne 6. 6. 2011 podle § 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů], z částky 300 Kč za s tím související režijní paušál (§ 13 odst. 1 a 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a

z částky 160 Kč odpovídající 20 % dani z přidané hodnoty, kterou byla advokátka povinna podle zvláštního právního předpisu odvést z odměny za zastupování a náhrad, jež byly vyjmenovány (§ 35 odst. 8 s. ř. s.). Odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů bude ustanovené zástupkyni stěžovatelky vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu v obvyklé lhůtě.

V emailu ze dne 3. 8. 2011 stěžovatelka požádala o přerušení řízení o této kasační stížnosti kvůli jeho souvislosti se soudním řízením týkajícího se prodeje časopisu Nový Prostor. Tato věc však nikterak nesouvisí s otázkou nepřiznání příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení z důvodu nepředložení příslušných dokladů ani s otázkou nepřiznání mimořádné okamžité pomoci na úhradu nákladů kvalifikačního kurzu, které jako jediné byly v dané věci předmětem řízení před správními soudy. Proto Nejvyšší správní soud řízení o kasační stížnosti nepřerušil a o věci meritorně rozhodl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. listopadu 2011

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu